Тарбия саат 5-класс

тек:

Тема: Өрт коопсуздугу

Сабактын максаты:

-Өрттүн келип чыгуу себептерин жана аны алдын алуу жөнүндө маалыматтарды алышат;

-Өрт коопсуздугун алдын алууну жана өрт чыккан учурда эмне кылуу керектигин үйрөнүшөт .

-Ар кандай учурларда коопсуздук эрежелерин так сактоого жана аткарууга, бири-бирин сыйлоого жана топтордо бирдиктүү иштөөгө тарбияланышат.

Сабактын максаты:

-Өрттүн келип чыгуу себептерин жана аны алдын алуу жөнүндө маалыматтарды алышат;

-Өрт коопсуздугун алдын алууну жана өрт чыккан учурда эмне кылуу керектигин үйрөнүшөт .

-Ар кандай учурларда коопсуздук эрежелерин так сактоого жана аткарууга, бири-бирин сыйлоого жана топтордо бирдиктүү иштөөгө тарбияланышат.

Өрт кырсыгы – бул материалдык баалуулуктардын өрттөнүп жок болушу жана адам баласынын өмүрүнө коркунуч менен коштолгон, көзөмөлгө алынбаган өрттөнүп-күйүү процесси.

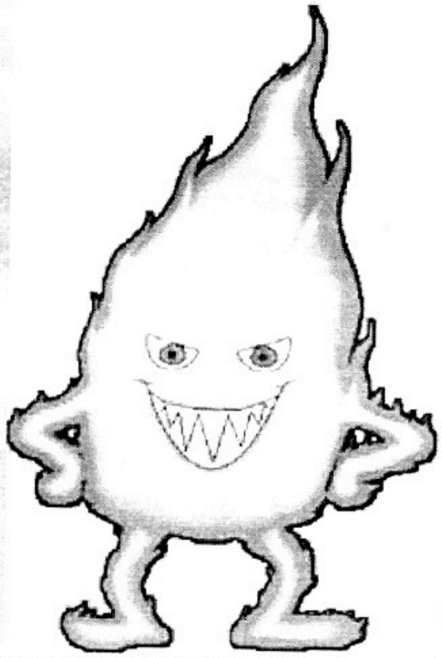

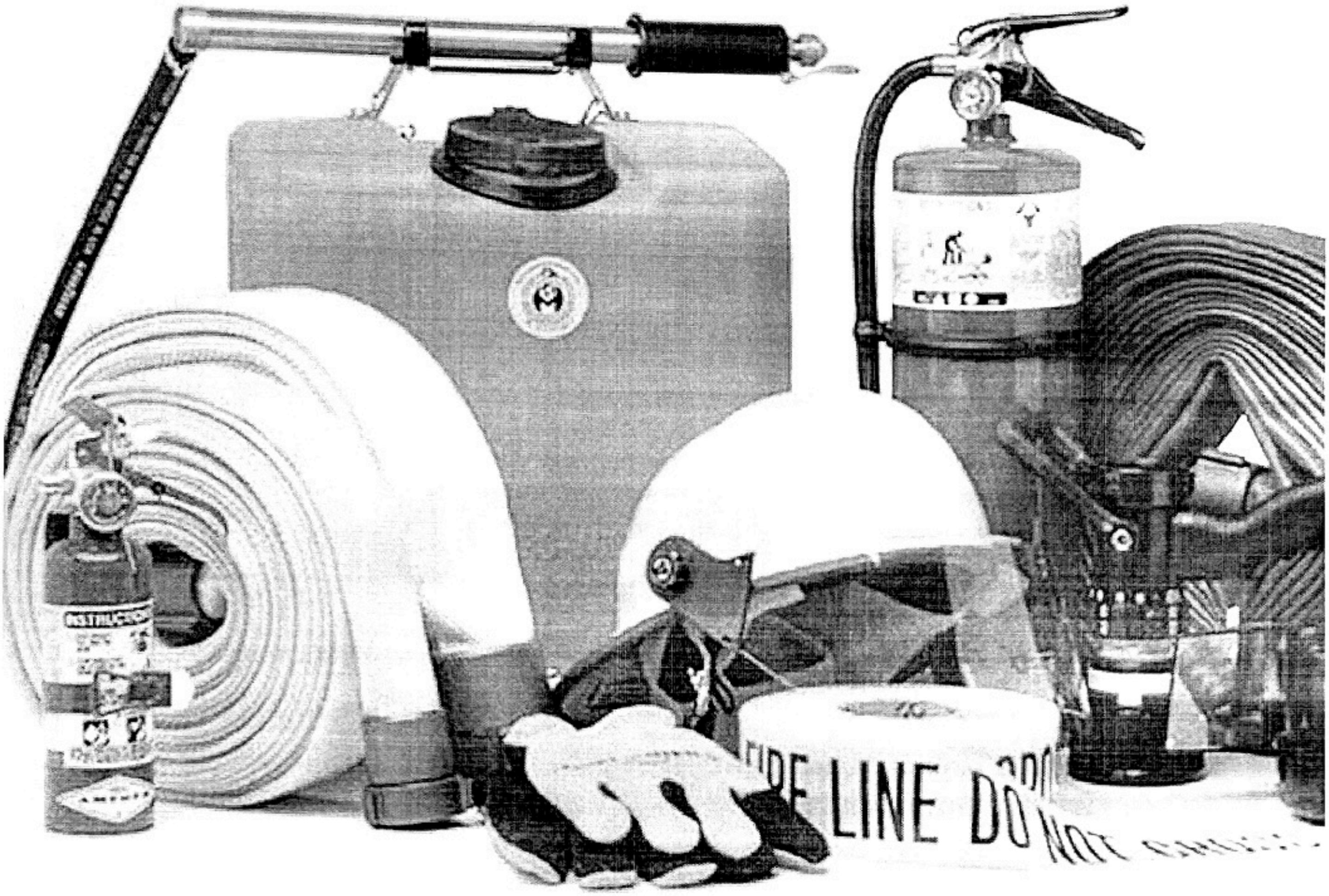

Өрт учурунда номерлерине чалуу зарыл	101
	112

Өрт эмнеден келип чыгат?

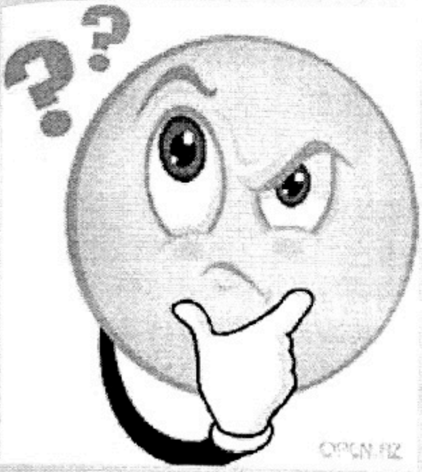

- Өрттүн чыгышы адам баласынын өмүрүнө коркунуч келтирип, олуттуу чыгымдарга алып келет. Өрттүн чыгышына жана анын алоолонуп тутанып кетишине түрткү берген шарттардан болуп, төмөнкүлөр болуп саналат:
- - күйүүчү материалдардын болушу;
- - күйүп жаткан оттун күч алышына шарт түзгөн зарыл сандагы кислороддун болушу;
- - учкундан жалындын тутанышы.

- Өрттүн чыгышы адам баласынын өмүрүнө коркунуч келтирип, олуттуу чыгымдарга алып келет. Өрттүн чыгышына жана анын алоолонуп тутанып кетишине түрткү берген шарттардан болуп, төмөнкүлөр болуп саналат:
- - күйүүчү материалдардын болушу;
- - күйүп жаткан оттун күч алышына шарт түзгөн зарыл сандагы кислороддун болушу;
- - учкундан жалындын тутанышы.

Табигый өрттүн түрлөрү:

- Жерден чыккан өрт – бул, токойлуу жерлерден чыккан өрт, мында токой ичинде өскөн баардык чөптөр, бадалдар, дарактардын тамырлары өрт кучагында калат.
- Жогоруда чыккан өрт – бул, токой массивдеринде чыккан өрт. Мында өрт жалыны дарактардын бутактарына жайылат, өзгөчө мында жалбырактуу бак-дарактар жабыр тартат.
- Жер астындагы өрт – мында, токойдогу өсүмдүктөрдүн тамырларынын күйүшү жүрөт.

- Негизи өрт кырсыгынын 2 түрү болот, биринчиси, жеке имараттар,үйлөрдө чыккан кырсык болсо,экинчиси, жаратылышта чыккан өрт кырсыктары болуп саналат. Имараттарда өрт кокустан чыгып кетсе, жаратылыш кучагында болгон өрттөр көпчүлүк учурда гана кургакчылыктын кесепетинен, күндүн ысыгынан өрттөнүп кетиши мүмкүн. Ошондуктан жаратылышка эс алуу үчүн барышкан адамдар өрт коопсуздугунун эрежелеринин сактоосу керек.
- Айта кетсек, электр жабдууларынан келип чыккан өрт 28%ды түзсө,ал эми балдардын от менен ойноосунан келип чыккан өрттүн саны 9%ды түзүп, эң эле өрт кырсыгы 47,8% турак-жайларда катталган.

КӨПЧҮЛҮК УЧУРДА ӨРТ КЫРСЫГЫ ТУРАК-ЖАЙ ШАРТЫНДА ЧЫГАТ.

Мында, анын келип чыгуу себептеринен болуп төмөнкүлөр саналат:

•- коммуникациянын талаптагыдай жөнгө салынбашы;

•- электр өткөргүчтөрүнүн бузук абалда болушу;

•- атайы каралган жайлардан тышкары жерлерде тамеки чегүү;

•- электр өткөргүчтөрүн кароосуз калтыруу же тиричилик техникаларын туура эмес пайдалануу;

•- отту жана химиялык заттарды этиятсыз пайдалануу.

Мында, анын келип чыгуу себептеринен болуп төмөнкүлөр саналат:

- - коммуникациянын талаптагыдай жөнгө салынбашы;
- - электр өткөргүчтөрүнүн бузук абалда болушу;
- - атайы каралган жайлардан тышкары жерлерде тамеки чегүү;
- - электр өткөргүчтөрүн кароосуз калтыруу же тиричилик техникаларын туура эмес пайдалануу;
- - отту жана химиялык заттарды этиятсыз пайдалануу.

- Ар бир ишкананын өлчөмүнө карабастан, өрт өчүрүү жабдуулары, эвакуация планы, өрт сигнализациясы болушу керек. Өрт нормаларын жана коопсуздугун сактоо үчүн ишкананын башкаруучусу жоопту.

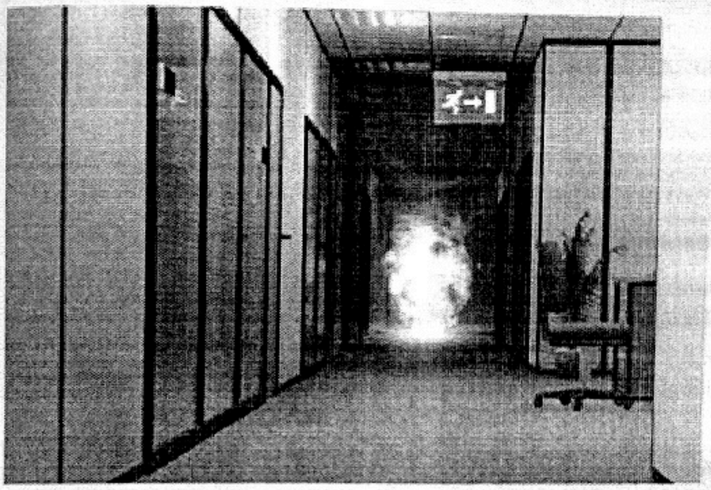

- Ар бир ишкананын өлчөмүнө карабастан, өрт өчүрүү жабдуулары, эвакуация планы, өрт сигнализациясы болушу керек. Өрт нормаларын жана коопсуздугун сактоо үчүн ишкананын башкаруучусу жоопту.

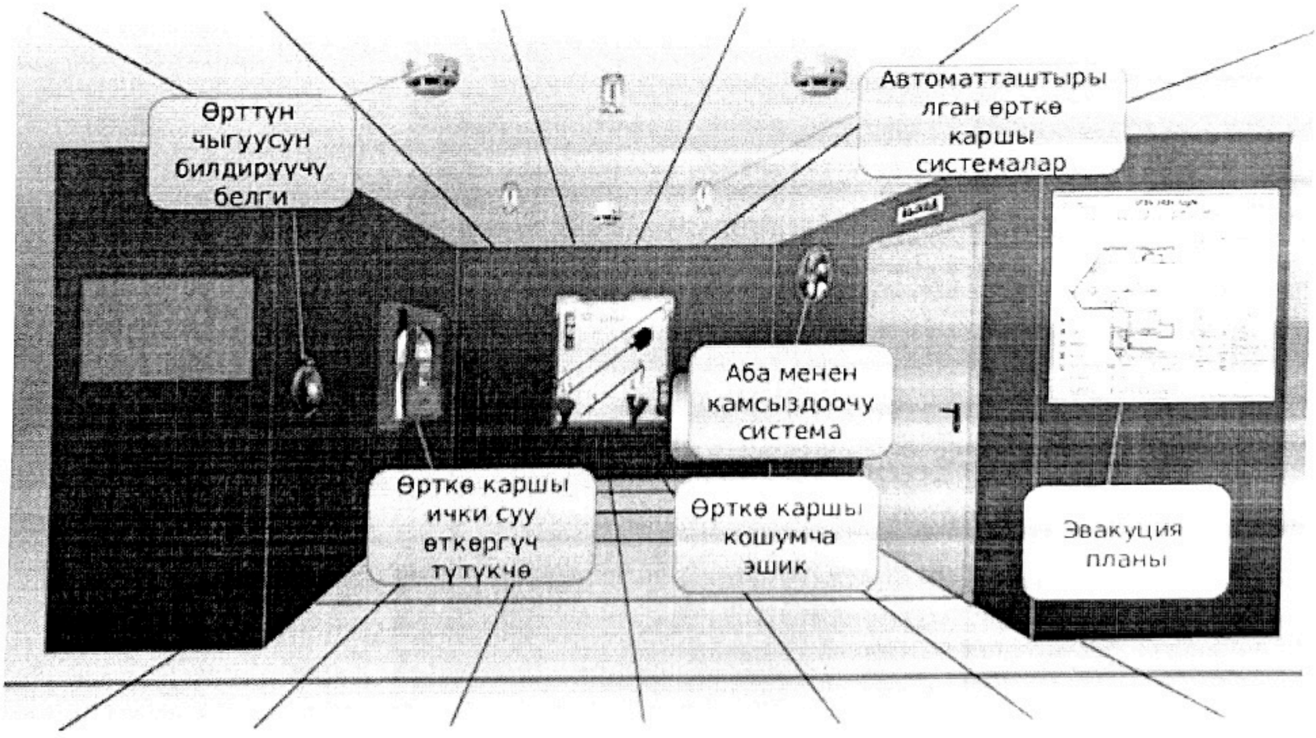

- Ишканада орт коопсуздугун камсыз кылуу учун бир нече өзгөчүлүктөргө таянуу зарыл. Эң биринчиден, ишкана орт коркунучунун кайсы классына кирет. Бардык имараттар 5 категорияга бөлүнөт:
- «А» — жогору жарылуу-өртөнүү коркунучу;
- «Б» — жарылуу-өртөнүү коркунучу;
- «В» — өртөнүү коркунучу;
- «Г» — орточо өртөнүү коркунчу;
- «Д» — төмөн өртөнүү коркунучу

Өрт убагында өзүн алып жүрүү эрежелери

- Ошол замат өрт өчүрүү кызматына (101) чалуу
- Эгер өрттү өз алдынча өчүрүү мүмкүнсүз болсо, терезелерди жабып, бөлмөдөн тез арада чыгып кетүү
- Кызматташтарды маалымдатуу керек
- Мүмкүнчүлүккө жараша электр энергияны өчүрүү
- Коoптуу аймактан чыккандан кийин өрт коопсуздугуна жоопкердуу адамдардын буйруктарын аткаруу

Жыйынтыктоо!!!

Өрт коопсуздугу эрежелерин сактоо башкаруучуга да, кызматкерлерге да чоң кыйынчылык деле тузбөйт. Инструктажды четте сактап койбой. Керектүү мамиле буруу, өрт өчүрүүчү жабдыктарын ар дайым текшерип, жаңылатып туруу, ошондой эле эвакуация планын туура түзүп, көрүнүктүү жерлерге илүү, өрт учурунда ишкананы материалдык чыгымдардан жана адам жоготууларынан сактайт.

Үйгө тапшырма:

Өрттүн келип чыгуу себептерин жана алдын алуунун жолдорун жазуу же сүрөтүн тартуу.

28.10.2022
Тема: Өрт- тилсиз жоо-
Билим берүүчү максаты: Өрттүн келип чыгуу себептерин жана аны алдын алуу жөнүндө маалыматтарды алышат;

Өнүктүрүүчүлүк : Өрт коопсуздугун алдын алууну жана өрт чыккан учурда эмне кылуу керектигин үйрөнүшөт .

Тарбия берүүчү : -Ар кандай учурларда коопсуздук эрежелерин так сактоого жана аткарууга, бири-бирин сыйлоого жана топтордо бирдиктүү иштөөгө тарбияланышат.

Күтүлүүчү натыйжалар

— жашоодо алган билимдерин колдоно алышат

— талкуунун жыйынтыгы боюнча аргументтүү жыйынтыктарды жасап, сынчыл ой жүгүртө алышат

— адамдардын түрдүү кырдаалдардагы – үй-бүлөдөгү, мектептеги жана коомдогу айырмачылыктарын, окшоштуктарын жана өзгөчөлүктөрүн түшүндүрө алышат

— билимдүү, адептүү жана маданияттуу инсандын үлгүсүн көрсөтүп, түшүндүрүшөт

— адамдын ар түрдүү жүрүм-турумун салыштырып, түшүндүрмө бере алышат

Сабактын жабдылышы: маркер, проектор, ватман, сүрөттөр.

Сабактин тиби:

Сабактын методу: диалог –сабак

№	Этаптар	Убактысы	Методу ,формасы	Мугалимдин иш аракети	Окуучунун иш аракети
1	Уюштуруу		Диалог	Окуучулардын сабакка даярдыгына көңүл буруп , жагымдуу маанай түзөт.	Окуучулар тыңдап мугалимге көңүл бурушат.
2	Максат коюу		Маектешүү	Мугалим окуучуларга суроо менен кайрылат: эмненин сүрөтүн көрүп турабыз.	Окуучулар сабактын максаты менен таанышат. Берилген суроолорго жооп беришип, ойлорун айтышат. Окуучулар бул тууралуу ойлорун айтышат.

3	Лекция				Окуучулар берилген маалы угушат
4	Практикалык иш			1. Суроо-жооп Орт мне себептен келип чыгат? Өрттүн канча түрүн билебиз? Өрттүн алоолонуп тутанып кетүүнүн себептери эмнеде? 2. Кластер түзүү 3. Дал келтирүү тапшырма	Окуучулар берилген суроолорго жооп айтышат. Тапшырмаларды топ менен аткарышып жакташат
	Рефлексия Жыйынтыктоо			**Жыйынтыктоо!!!** **Өрт коопсуздугу эрежелерин сактоо башкаруучуга да, кызматкерлерге да чоң кыйынчылык деле түзбөйт. Инструктажды четте сактап койбой. Керектүү мамиле буруу, өрт өчүргүчү жабдыктарын ар дайым текшерип, жаңылатып туруу, ошондой эле эвакуация планын туура түзүп, көрүнүктүү жерлерге илүү, өрт учурунда ишкананы материалдык чыгымдардан жана адам жоготууларынан сактайт.**	Жыйынтыктоо окуучулар мугалим менен биргеликте болот.
	Үй тапшырма		Интруктаж	Өрттөн келип чыгуу себептерин жана алдын алуу жолдорун жазуу	Окуучулар күндөлүктөрүнө жазышат

Тиркемеси

- Өрттүн чыгышы адам баласынын өмүрүнө коркунуч келтирип, олуттуу чыгымдарга алып келет. Өрттүн чыгышына жана анын алоолонуп тутанып кетишине түрткү берген шарттардан болуп, төмөнкүлөр болуп саналат:
- - күйүүчү материалдардын болушу;
- - күйүп жаткан оттун к үч алышына шарт түзгөн зарыл сандагы кислороддун болушу;
- - учкундан жалындын тутанышы.
- Жерден чыккан өрт – бул, токойлуу жерлерден чыккан өрт, мында токой ичинде өскөн баардык чөптөр, бадалдар, дарактардын тамырлары өрт кучагында калат.
- Жогоруда чыккан өрт – бул, токой массивдеринде чыккан өрт. Мында өрт жалыны дарактардын бутактарына жайылат, өзгөчө мында жалбырактуу бак-дарактар жабыр тартат.
- Жер астындагы өрт – мында, токойдогу өсүмдүктөрдүн тамырларынын күйүшү жүрөт.
- Негизи өрт кырсыгынын 2 түрү болот, биринчиси, жеке имараттар,үйлөрдө чыккан кырсык болсо,экинчиси, жаратылышта чыккан өрт кырсыктары болуп саналат. Имараттарда өрт кокустан чыгып кетсе, жаратылыш кучагында болгон өрттөр көпчүлүк учурда гана кургакчылыктын кесепетинен, күндүн ысыгынан өрттөнүп кетиши мүмкүн. Ошондуктан жаратылышка эс алуу үчүн барышкан адамдар өрт коопсуздугунун эрежелеринин сактоосу керек.
- Айта кетсек, электр жабдууларынан келип чыккан өрт 28%ды түзсө,ал эми балдардын от менен ойноосунан келип чыккан өрттүн саны 9%ды түзүп, эң эле өрт кырсыгы 47,8% турак-жайларда катталган.

Мында, анын келип чыгуу себептеринен болуп төмөнкүлөр саналат:

- - коммуникациянын талаптагыдай жөнгө салынбашы;
- - электр өткөргүчтөрүнүн бузук абалда болушу;
- - атайы каралган жайлардан тышкары жерлерде тамеки чегүү;
- - электр өткөргүчтөрүн кароосуз калтыруу же тиричилик техникаларын туура эмес пайдалануу;
- - отту жана химиялык заттарды этиятсыз пайдалануу.
- Ар бир ишкананын өлчөмүнө карабастан, өрт өчүрүү жабдуулары, эвакуация планы, өрт сигнализациясы болушу керек. Өрт нормаларын жана коопсуздугун сактоо үчүн ишкананын башкаруучусу жооптуу.
- Автоматташтырылган өрткө каршы системалар
- Өрттүн чыгуусун билдирүүчү белги
- Аба менен камсыздоочу система
- Өрткө каршы ички суу өткөргүч түтүкчө
- Өрткө каршы кошумча эшик
- Эвакуация планы

- Ишканада орт коопсуздугун камсыз кылуу учун бир нече өзгөчүлүктөргө таянуу зарыл. Эң биринчиден, ишкана орт коркунучунун кайсы классына кирет. Бардык имараттар 5 категорияга бөлүнөт:
- «А» — жогору жарылуу-өртөнүү коркунучу;
- «Б» — жарылуу-өртөнүү коркунучу;
- «В» — өртөнүү коркунучу;
- «Г» — орточо өртөнүү коркунчу;

- «Д» — төмөн өртөнүү коркунучу
- Ал эми ө рттү болтурбоонун эн маанилуу аспекти-ишке алардын астында ар бир кызматкерге өрт коопсуздугу жонундо билип-үйрөнүү маалыматы берилиши керек. Бул маалымат бир жолу гана берилбестен, кайра-кайра кайталанып,пландан тышкары жана максаттуу инструктаждар өтүлүп туруусу зарыл.

Өрт убагында өзүн алып жүрүү эрежелери

- Ошол замат өрт өчүрүү кызматына (101) чалуу
- Эгер өрттү өз алдынча өчүрүү мүмкүнсүз болсо, терезелерди жабып, бөлмөдөн тез арада чыгып кетүү
- Кызматташтарды маалымдатуу керек
- Мүмкүнчүлүккө жараша электр энергияны өчүрүү
- Кооптуу аймактан чыккандан кийин өрт коопсуздугуна жоопкердуу адамдардын буйруктарын аткаруу